

Na tenkém ledě

eFocus

Pouze 4 % exekucí se týkají osob, které mají jen jednu exekuci. 50 % nových exekucí jsou exekuce na dlužníky s 10 a více exekucemi. Systém exekučního vymáhání je stále více a více zatěžován nevymahatelnými pohledávkami („marnými exekucemi“). A jak tento trend spolu s dalšími okolnostmi dopadá na samotné soudní exekutory?

Kolečko se polámalo

Systém exekučního vymáhání je v současné době nastaven tak, že vymáhající věřitel nenese žádné riziko ani náklady spojené s vedením exekučního řízení. Rizika a náklady na vedení marných exekucí současná právní úprava přenáší z vymáhajících věřitelů (tj. osob majících možnost volby) na soudní exekutory, kteří jsou povinni konat v každé exekuci, jejímž provedením jsou soudem pověřeni, bez možnosti si vybrat. Jinými slovy náklady marných exekucí exekutoři hradí ze svého. Jsou to tedy soudní exekutoři, jakožto osoby, na které stát přenesl výkon části moci soudní, kteří platí náklady za systémové neefektivnosti.

Pokud dojde ke škrtům v exekutorském tarifu, jak zvažuje ministerstvo spravedlnosti, aniž by došlo k vyřešení problému s marnými exekucemi, dostanou se soudní exekutoři za ekonomický bod zvratu a vcelku logicky odejdou z odvětví. Stát se pak bude muset vypořádat v krátkém období s cca 4–5 miliony běžících exekučních řízení. Dojde tak bezesporu k poškození práv účastníků exekučních řízení se všemi právními důsledky z toho pro stát plynoucími. A samozřejmě, bez funkční exekuční služby dojde k drastickému snížení vymahatelnosti práva v České republice. Systém efektivního vymáhání pohledávek, který nahradil těžkopádný a nefunkční systém výkonu rozhodnutí garantovaný státem, se vrátí do starých kolejí.

Vynaložení nákladů na převzetí této agendy a nákladů na udržení a rozvoj nového systému vymáhání vyjde ve skutečnosti mnohem dražší, než kdyby stát kompenzoval exekutorům účelně vynaložené náklady utopené v marné exekuci – tím spíše, budou-li do systému financování zapojeni též vymáhající věřitelé. Je totiž nezbytné připomenout, že na rozdíl od insolvenčních správců či notářů (i když v jejich případě se jedná spíše o „almužnu“) nemá stát povinnost hradit soudním exekutorům hotové výdaje v případě zastavení řízení pro nemajetnost. Sám si ale v případě výkonu rozhodnutí vybírá od věřitelů soudní poplatek.

Kupředu vzad

V letech 2009–2014 došlo v důsledku legislativních úprav k nepřímému nominálnímu snížení odměny soudních exekutorů. V tomto období došlo zejména k polovičnímu snížení odměny v případě „dobrovolné“ úhrady ve lhůtě 15, a později dokonce 30 dnů, omezení cestovních náhrad či obligatornímu spojování exekučních řízení. To spolu se snižující se vymahatelností (mj. díky neustálému oslabování pozice věřitele) vedlo k nominálnímu poklesu vymožených nákladů exekuce o 17 % oproti roku 2009. Při zohlednění inflace tak celkově poklesla soudním exekutorům reálná odměna za exekuční činnost o cca 45 %.

Opačným směrem se ale vyvíjela oblast nákladů, které se každý rok zvyšují, ať už díky nárůstu mezd

či nájemného, nebo třeba investicemi do technologií. Protože se od roku 2001 nominální odměna soudního exekutora nezvýšila, došlo v reálném pohledu ke snížení odměny soudních exekutorů o cca 28 %.

My ne, to vy

Státní úředníci a politici hovoří o potřebě snížit dopady nákladů vymáhání na dlužníky. Už ale moc nemluví o tom, že postupem let sám stát přenesl více než 40 % agendy ze soudů na soudní exekutory, aniž by jim tyto vícenáklady kompenzoval. Ale hlavně odpovědné osoby zapomínají na to, že je to právě stát, který může významně dlužníkům odlehčit. Domnívám se totiž, že stát, který skrze DPH „vydělává“ na nákladech exekuce, by měl více participovat na řešení problémů spojených s exekučním řízením – např. snížením sazby DPH, příp. úplným vynětím exekucí z předmětu DPH.

Mgr. Pavla Fučíková,
prezidentka Exekutorské komory ČR

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - prosinec 2015.

Nové číslo EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout **ZDARMA na App Store, Google Play a Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)